

821.111(73)-312

ГЗ 7



ФРЕНК ГЕРБЕРТ

# МЕСІЯ ДЮНИ

Не зводячи з Пола очей, Стілгар промовив:  
— Ще одне питання, мілорде. Гільдія знову пропонує відрядити офіційного посла сюди, на Арракіс.

— Якесь поріддя глибокого космосу? — спитав Корба, і його голос переповнювала фанатична ненависть.

— Мабуть, що так, — відповів Стілгар.

— Цю справу слід розглянути з особливою обережністю, мілорде, — застеріг Корба. — Раді наїбів не сподобається присутність гільдієрів на Арракісі. Вони оскверняють саму землю, якої торкаються.

— Вони живуть у своїх контейнерах і не торкаються землі, — сказав Пол, дозволивши своєму голосу виявити роздратування.

— Наїби можуть узяти справу у свої руки, мілорде, — промовив Корба.

Пол гнівно зиркнув на нього.

— Зрештою, вони ж фримени, мілорде, — наполягав Корба. — Ми добре пам'ятаємо, як Гільдія привозила сюди тих, котрі гнобили нас. Ми не забули, як вони нас шантажували, вимагаючи прянощів за збереження наших таємниць від наших ворогів. Вони висмоктували з нас усі соки...

— Годі! — перервав його Пол. — Гадаєш, я забув?

Наче тільки-но зрозумівши значення власних слів, Корба щось незрозуміло пробурмотів, а тоді сказав:

— Даруйте, мілорде. Я не мав на увазі, що ви не фримен. Я не...

— Вони пришлють сюди Стернового, — промовив Пол. — Малоймовірно, щоб Стерновий прибув сюди, якщо запідозрить небезпеку.

Пересохлими від раптового страху вустами Ірулан запитала:

— Ти... *бачив*, як Стерновий прилітає сюди?

— Звичайно ж, я не *бачив* Стернового, — відповів Пол, імітуючи її тон. — Але я можу бачити, де він перебуває й куди вирушає. Нехай вони відправлять до нас Лоцмана. Можливо, я теж якось його використаю.

— Питання вирішено, — підсумував Стілгар.

А Ірулан, закривши долонею посмішку, подумала: «*То це правда. Наш Імператор не бачить Стернового. Вони взаємно сліпі. Змову не буде розкрито*».

### Знову починається драма.

Імператор Пол Муад'Діб  
під час його сходження  
на Левиний Престол

Крізь своє таємне «шпигунське» вічко Алія спостерігала за посольством Гільдії, що церемоніальною ходою рухалося великою прийомною залюю.

Різке сріблясте світло полудня лилося крізь верхній ряд вікон на підлогу, покриту різнокольоровою плиткою: зеленою, синьою та кольору яєчної шкаралупи. Плитка мала імітувати зарослу рястом старицю річки. Де-не-де траплявся яскравий мазок екзотичного кольору, що нагадував птаха чи рослину.

Гільдієри йшли цими плитками, наче мисливці, котрі переслідують свою здобич у дивних джунглях. Утворивши рухому композицію із сірих шат, чорних шат, помаранчевих шат, усі вони оманливо випадковим чином вишикувалися довкола прозорого контейнера, де в оранжевому газі плавав Лоцман-Посол. Контейнер, підтримуваний супровідним полем, тягли двоє вдягнених у сіре працівників посольства. Загалом це нагадувало транспортування в док корабля прямокутної форми.

Просто під вічком Алії, на Левиному Троні, що здіймався посеред помосту-подіуму, сидів Пол. На Полові була нова офіційна корона з емблемами риби й кулака. Тіло його покривала злотокана мантия. Довкола Імператора мерехтів особистий щит. Обабіч подіуму та на його східцях вишикувалися дві групи охоронців. Праворуч від Пола, двома сходинками нижче, стояв Стілгар у білому строї, підперезаному жовтим поясом.

Сестринська емпатія підказала їй, що в душі Пола клекоче таке саме хвилювання, яке відчувала вона сама, хоча навряд чи хтось інший помітив би це. Його увага зосередилася на вдягне-

ному в оранжеве одному з членів процесії, сліпий погляд металевих очей якого не відхилявся ні вліво, ні вправо. Ішов він біля переднього правого кута контейнера, наче представник військового ескорту. Пласке обличчя під в'юнким чорним волоссям, статура, якої не міг приховати оранжевий одяг, усе в ньому, кожен жест кричали про неймовірну схожість.

Це був Дункан Айдаго.

Він не міг бути Дунканом Айдаго, але був ним.

Спогади, поглинуті ще в материнській утробі в мить спричиненої прянощами зміни, дозволили Алії за допомогою *рихані*-дешифрування, яке пробиває всі камуфляжі, розпізнати цю людину. Вона знала, що Пол пізнає його через незліченні особисті переживання, через вдячність за проведену разом із ним юність.

Це був Дункан.

Алія здригнулася. Існувало лише одне пояснення: це був тлейлаксанський гхола, реконструйований із мертвої плоті оригіналу. Оригінал загинув, рятуючи Пола. Це лише витвір аксолотлевих резервуарів.

Гхола крокував, високо, по-півнячому підіймаючи ноги, з настороженістю майстра-мечника. Коли контейнер із Послом зазвер за десять кроків від помосту, він різко зупинився.

За методикою Бене Гессерит, якої вона не могла позбутися, Алія відчула неспокій Пола. Він більше не дивився на постать зі свого минулого. Проте, і не дивлячись, бачив його усім своїм еством. М'язи Пола були напружені так, наче він переборював опір. Кивнувши Послові Гільдії, він промовив:

— Мені сказали, що ваше ім'я — Едрік. Вітаємо вас у нашому дворі в надії, що ця зустріч принесе нам нове взаєморозуміння.

Перш ніж глянути на Пола, Стерновий по-сибаритськи розлігся у своєму оранжевому газі й укинув до рота меланжеву капсулу. Крихітний транслятор, який крутився довкола контейнера з гільдієром, відтворив звуки кашлю, а відтак і тріскучий байдужий голос:

— Схиляюся перед моїм Імператором. Я хотів би вручити йому мої вірчі грамоти, а ще — скромний дарунок.

Службовець передав сувій Стілгару, той прочитав його, накупившись, тоді кивнув Полу. Обидва, Стілгар і Пол, повернулися до гхоли, котрий терпляче стояв унизу під помостом.

— Мій Імператор воістину розпізнав дарунок, — промовив Едрік.

— Ми раді прийняти ваші вірчі грамоти, — сказав Пол. — Поясніть нам значення дарунка.

Едрік перевернувся в контейнері, зосередивши увагу на гхолі.

— Цього чоловіка звати Гайтом, — він побуквено вимовив ім'я. — Згідно з нашими дослідженнями, у нього дуже незвична історія. Був убитий тут, на Арракісі... жахлива рана голови, що потребувало багатьох місяців регенерації. Тіло продано Бене Тлейлакс як тіло майстра-мечника, адепта Школи Гіназ. Дійшло до нашого відома, що це мусить бути Дункан Айдаго, довірений оборонець вашої родини. Ми придбали його як подарунок, гідний Імператора. — Едрік глянув на Пола: — Хіба це не Айдаго, сір?

Самоконтроль і обережність стримали голос Пола:

— У нього є деякі ознаки Айдаго.

«Невже Пол бачить щось таке, чого не бачу я? — дивувалася Алія. — Ні! Це Дункан!»

Чоловік на ім'я Гайт стояв спокійно, металеві очі дивилися перед собою, тіло було розслаблене. Жодним знаком не показував свого розуміння, що це він є предметом обговорення.

— Згідно з нашими найточнішими відомостями, це Айдаго, — сказав Едрік.

— Тепер він зветься Гайтом, — промовив Пол. — Цікаве ім'я<sup>1</sup>.

— Сір, невідомо, як або чому тлейлаксу дають імена, — відповів Едрік. — Але імена можна змінювати. Тлейлаксанське ім'я неважливе.

«Це тлейлаксанська річ, — думав Пол. — У цьому й проблема».

Бене Тлейлакс не надто переймалися природою речей. Добро й зло мали в їхній філософії дивні значення. То що ж вони вбудували в плоть Айдаго — із заміром чи задля примхи?

Пол глянув на Стілгара, зауваживши забобонний острах фримена. Схоже, що фрименській гвардії передалося відлуння цього

<sup>1</sup> Арабською мовою схоже слово вимовляється як «хая, хаят» і означає «життя». Крім того, ім'я «Гайт» можна розглядати як часткову й приблизну анаграму імені «Дункан Айдаго», а підкреслена небезпека, прихована в ньому, фонетичною схожістю з англійським *hate* — ненависть.

почуття. Напевне, Стілгар зараз розмірковує про непотребні звичаї гільдієрів, тлейлаксу й гхола.

Повернувшись до гхоли, Пол спитав:

— Гайт — це єдине твоє ім'я?

На темному обличчі гхоли з'явилася спокійна усмішка. Металеві очі піднялися, сфокусувалися на Полові, але їхній погляд зоставався механічним:

— Так мене називають, мілорде: Гайт.

Алія затремтіла у своєму темному шпигунському закутку. Це був голос Айдаго, тембр звуку цілком відповідав тому, що був записаний у кожній клітинці її тіла.

— Чи буде приємно мілордові, — додав гхола, — якщо я скажу, що його голос приносить мені задоволення? Бене Тлейлакс кажуть, що це свідчення того, що я вже чув цей голос... раніше.

— Але ти не знаєш цього напевне, — промовив Пол.

— Я нічого не знаю напевне про моє минуле, мілорде. Мені було пояснено, що я не можу нічого згадати про моє колишнє життя. Усе, що в мене зосталося від минулого, — це схеми, вбудовані в гени. Існують, однак, ніші, до яких можуть припасуватися колись знайомі речі. Голоси, місця, їжа, обличчя, звуки, дії — меч у моїй руці, панель керування 'топтером.

Відмітивши, як пильно гільдієр дивиться на цей обмін фразами, Пол спитав:

— Ти розумієш, що тебе подарували?

— Це було мені пояснено, мілорде.

Пол відкинувся назад, спершись руками об підлокітники трону.

«Хіба я щось заборгував тілу Дункана? — питав він себе. — Цей чоловік помер, рятуючи моє життя. Але ж це не Айдаго, це гхола».

А все-таки були це тіло й розум, що навчили Пола літати на 'топтері так, наче на власних крилах. Пол знав, що він не міг би орудувати мечем без суворого вишколу, який дав йому Айдаго. Гхола. Тіло, багато вражень від якого можуть виявитися фальшивими, стосовно якого легко помилитися. Старі асоціації зберігатимуться. *Дункан Айдаго*. Це не стільки маска, яку носив гхола, скільки вільний одяг, що мав би приховувати особистість. На вигляд ця особистість відрізнялася від того, що тлейлаксу в ній приховали.

— Як ти можеш служити нам? — спитав Пол.

— Згідно з побажаннями мілорда та моїми можливостями.

Алія, заглядаючи зі свого потаємного сховку, була зворушена аурую сором'язливості, що витала довкола гхоли. Вона не помітила жодного фальшу. Цей новий Дункан Айдаго аж світився абсолютною невинністю. Оригінал був дитям цього світу, небезгрішним паливодом. Але це тіло було очищеним від усього такого. Вийшла чиста дошка, на якій тлейлаксу написали... що саме?

Вона відчувала приховані загрози в цьому подарунку. Це була тлейлаксанська річ. Тлейлаксу завжди проявляли небезпечну відсутність моральних застережень. Їхніми діями могла керувати необмежена цікавість. Вони хвалилися, що з відповідної людської сировини могли зробити *що завгодно* — як демонів, так і святих. Продавали ментатів-убивць. Створили вбивцю-лікаря, подолавши при цьому кондиціонування Сукської школи, яке позбавляє людину здатності відбирати чуже життя. До числа їхніх витворів входили щонайдоділивіші слуги, піддатливі сексуальні іграшки для будь-яких забаганок, солдати, генерали, філософи, а за потреби — навіть моралісти.

Пол ворухнувся й глянув на Едріка:

— Чого навчений цей *дарунок*? — спитав він.

— Якщо мілорд буде ласкавий, — відповів Едрік, — тлейлаксу для власної розваги витренували цього гхола як ментата й дзен-сунітського філософа. Так вони хотіли підсилити його таланти мечника.

— Вони досягли успіху?

— Не знаю, мілорде.

Пол зважував відповідь. Правдочуття казало йому: Едрік щиро вірить, що гхола — Айдаго. Але було ще щось. Води Часу, кризь які рухався цей Стерновий-провидець, натякали на загрози, не розкриваючи їх. Гайт. Тлейлаксанське ім'я натякало на безпеку. Пол відчув спокусу відмовитися від подарунка. Але навіть будучи під впливом спокуси, він знав, що вибере інший шлях. Дім Атрідів має зобов'язання перед цим тілом — факт, добре відомий ворогові.

— Дзен-сунітський філософ, — задумався Пол, іще раз поглянувши на гхола. — Ти дослідив свою роль і мотиви?

**ОДИН ІЗ НАЙКРАЩИХ  
НАУКОВО-ФАНТАСТИЧНИХ РОМАНІВ ХХ СТОЛІТТЯ**

**НАЙГРАНДІОЗНІША ЕПОПЕЯ У СВІТОВІЙ ФАНТАСТИЦІ**

**Френк Герберт — автор масштабної фантастичної саги «Хроніки Дюни», яка давно вже стала культовою. Перекладена десятками мов, вона здобула мільйони шанувальників у всьому світі, обігнавши в рейтингах навіть «Володаря перснів». Тепер це вже класична, еталонна сага, в якій ідеться про вічну боротьбу і жагу до перемоги, про вірність і зраду, про ціну справедливості і вибір шляху.**

**Після війни, прозваної джигадом Муад'Діба, Пол Атрід посідає імператорський трон і запроваджує новий, фріменський, лад. Здавалось би, нарешті як на Дюні, так і в Галактиці повинні запанувати мир і спокій. Проте колись могутні, а тепер позбавлені влади династії жадають реваншу. Їм відомі слабкі сторони Імператора — його дар передбачати майбутнє, яке, на жаль, він не може змінити. Месії Дюни застається тільки одне — бути Месією до кінця.**

**Блискуче, захопливе продовження першої частини!**  
*Galaxy Magazine*

[www.bookclub.ua](http://www.bookclub.ua)

ISBN 978-617-12-4964-6



9 786171 249646